

Röster från Skåne

2016-04-18.

Anteckningar från gruppsamtal/cafédialog
Social Innovation Skåne

Dokumentet är sammanställt från två sittningar med nyckelpersoner (ca 70 personer) från hela Skåne: samhällsentreprenörer, sociala företag, möjliggörare och intraprenörer inom kommuner och myndigheter, akademi, intermediärer, sociala innovatörer m.fl. Som svar på Lars Bryntessons uppdrag att se över hur man kan stärka socialt företagande och sociala innovationer.

1. Hur kan vi arbeta med en tydligare definition av socialt företagande? – (Rum: Stora salen)

Frågor för diskussion: Hur definierar vi idag social innovation, socialt företagande och arbetsintegrerande sociala företag (ASF)? Vad är skillnaden mellan ASF och andra sociala företag? Vilka särdrag kännetecknar olika aktörstyper och företagsformer? Vad skulle effekterna vara av att arbeta med en bredare definition av socialt företagande? Fördelar och nackdelar. Behöver vi en särskild bolagsform i Sverige? Behöver vi utveckla en certifiering? (Se EU:s definitioner - Finns vid diskussionsbordet.)

Grupp 1

Svårt med de olika begreppen som verkar ha direktöversatts från engelskan. Social på svenska och social från engelskan betyder inte samma sak. Vad menar vi med social? Social på engelska mer samhällelig på svenskan mer hjälp till folk som inte kan klara sig själva eller nya sociala relationer.

Mycket upp till den som känner att den vill kalla sig social entreprenör. Vill ha en definition att luta sig emot.

Handlar mycket om de som står längst från arbetsmarknaden. Sociala företag likställs med arbetsintegrerande företag på grund av avsaknad av kunskap om området.

Finns mycket material från myndigheter men handlar oftast om ASF.

Samhällsentreprenör används främst av företagare men inte av offentlig sektor. Det bör vara ett vidare begrepp än att bara generera jobb. Försöker generera överskott för att få lön till sig själva, handlar om att få en dräglig lön och inte att dela ut till aktieägare.

Socialt företagande handlar om ASF.

Hur företaget är uppbyggt spelar roll, man bör återinvestera vinsten.

Samhällsnyttiga företag som förser samhället med el vatten mm hur förhåller de sig till de övriga begreppen?

SVB är okänt och flera i gruppen har inte använt det för att de inte kände till det när de startade. Fick rådgivning av Almi som inte kände till formen.

Certifiering: Bra men lämpar sig bättre för större organisationer, certifieringar blir ofta för komplexa.

Certifiering, märkning eller definition är viktigt för att kunna berätta om vilket sorts företag man bedriver och att det finns en förståelse hos kunder och anställda.

Gränserna mellan de olika begreppen är luddig och det är lite för komplext. Ordet social är svårt. Hela begreppet socialt företag gör att man associerar till att det inte kan vara en förening vilket det ju idag lika mycket kan vara som ett AB eller någon annan juridisk form.

Social innovation-socialt företagande-ASF. Social innovation paraplybegrepp för de andra. ASF och socialt företagande måste inte nödvändigtvis vara innovationer dock.

Grupp 2

Bättre definition och tydligare juridisk förklaring behövs.

ASF och sociala företag tar lång tid att få effekt, processerna behöver snabbas på. Man startar ASF med de som ingen annan bryr sig om därför tar det lång tid.

Vill ha insatser från idéburen sektor men projektifieringen gör det svårt, risk för samma fälla med ASF.

Skattereduktion skulle kunna hjälpa dessa företag men då krävs en tydlig definition.

Företagsformen behöver definieras eftersom den är ett undantag från de traditionella företagsformerna.

Om vi väljer att skapa speciella regler för dessa måste vi kunna definiera dem.

Var går gränsen för ex Yalla Trappan att vara socialt företag. Slutar man vara ett socialt företag när man blir för stort?

Certifiering är en viktig kvalitetsstämpel. Farligt med för skarpa gränser, de begränsar snarare än utvecklar.

Grupp 3

Vi behöver en ny företagsform för ASF. Den skulle också gå att göra bredare och innefatta sociala företag men blir svårare att få ihop.

Sociala företag är bredare än ASF, syftet med affärsidén är att lösa samhällsproblem.

Farligt med definitioner, gränserna kan snarare hindra, stänger utvecklingen.

Farligt med en definition men lika farligt att inte ha någon då alla kan vara samhällsentreprenörer och det blir svårt att definiera vad man behöver göra för att stötta dem.

SVB kan vara ett alternativ men är helt okänt.

Bidragssystemet är uppbyggt på att man anpassa sig efter de öronmärkta pengar som finns inte vad man har för idéer.

Jakten på innovation gör att man ständigt letar nya saker och inte vill finansiera saker som gått bra och går över i "verksamhet".

Vissa lösningar kan inte skalas men behöver inte vara dåliga för det. Processerna kan skalas eller vara inspiration.

Det är höga trösklar för entreprenörer att komma in i rådgivningssystemet. Ängelholmsgatan har väldigt låga trösklar vilket är bra då man inte behöver definiera vilken typ av entreprenör man är för att få hjälp. Idéer behöver hjälp att utvecklas tidigare i processen. Definitioner kommer sen, idag måste man dock definiera sin verksamhet tidigt för att kunna få stöd. Matchmaking är jätteviktigt.

Processtöd snarare än definitioner. Vi behöver testa mer utan att definiera på förhand vad vi ska göra.

Vad vill vi ha social innovation och sociala företag till? Handlar om samhällsutveckling.

Social innovation- vision att alla företag jobbar med detta i framtiden. Sociala ansvaret ska vara globalt.

Grupp 4

Definitioner behövs för att vi ska prata om samma sak. Det behövs ett gemensamt språk för att få en acceptans i samhället.

Behövs en nationell förklaring.

Svårt när regering och myndigheter/institutioner kör olika definitioner.

När man bara pratar om ASF lämnar man ute en stor del av gruppen som jobbar i det här området.

När det gäller stöd kan det finnas en idé att ha en definition. Underlätta från institutioners sida och för dem själva.

Ex på del av definition för ASF- Viss procent av de man anställer måste komma från den utpekade målgruppen.

Inte bara vinstdrivande utan ett greater good.

Varför använder vi inte de definitioner som finns?

Tiden är mogen för att skapa enhetliga definitioner, vi är mer överens nu än för 10 år sedan.

Definitioner är viktigt för att få en politisk acceptans

Definitionerna är baserade på anledningen till att vi vill stödja socialt företagande. Människors behov, klimatets behov. Utgångspunkten för att definiera.

Definitioner är identitetsstärkande för de som jobbar inom fältet.

Behöver skilja sig från sociala projekt.

Grupp 5

ASF kommer att behövas allt mer- behöver särskiljas på något sätt.

Det är få som känner till definitioner och skillnader mellan de olika begreppen. Vad är det vi ska stödja på olika sätt? Det finns olika behov från ASF och sociala företag.

Social innovation kan leda till sociala företag, ASF, eller något som det offentliga gör/tar över.

Demokrati och medinflytande är en viktig komponent i sociala företag därför bör en märkning/certifiering/definition innehålla detta.

Det behövs en definition för att kunna utföra direktiv från politiken.

Lagstiftare och upphandlare behöver en definition

Certifiering är en bra lösning.

Begreppen behöver beskrivas i förhållande till varandra. Ett övergripande begrepp kan vara Socialt företagande eller samhällsentreprenörskap med undergrupper som ASF ex.

Ibland önskar man att någon tar ledartröjan och pekar ut en definition vi alla kan jobba med.

Branschen är under utveckling vilket kräver flexibilitet.

Man ska inte hitta på egna definitioner, ta det som är i EU.

Det som är viktigt är hur man arbetar med uppföljning och utvärdering av kriterier för vad som är ett socialt företag.

Hur kan man visa att man uppfyller de här kriterierna? Strukturellt, visa hur vinsten påvisas, visa på demokratiska principer? En knäckfråga.

Det krävs helt nya affärsmodeller som är anpassade till sociala företag. Hybridföretag.

Jag ser det som att ASF är en del av socialt företagande, men att vi inte tittat på helheten. Det vore mycket spännande att jobba med bredare definition, det skulle ge mer bredd och möjliggöra för fler att vara sociala företag.

En utmaning är bolagsformen- ab och enskild firmor kan te x AF inte gå in och stödja, Behövs en ny bolagsform- med tydliga kriterier

Idag är t ex inte svb tillåten organisationsform i allmänna arvsfonden, de kan inte ge stöd där för det är ett bolag. Detta måste uppdateras.

Många offentliga aktörer vill samarbeta i nya konstellationer och partnerskap med vågar inte, det finns en utpräglad rädslokultur.

ASF och SF är väldigt olika- helt olika huvudsyften? Stor skillnad, kanske ska skilja dem åt mycket mer?

Varför är vi så mkt efter att definiera detta? Vanliga företag är vi inte att så noga med.

En bolagsform eller certifiering- det skulle vara bra.

Fast många entreprenörer skulle aldrig orka en certifiering, det kostar för mycket och tar för mycket tid. Att använda sig av transparens är bättre.

Kunskapen hos det offentliga måste ökas drastiskt, kring sociala företag och t ex SVB

Information till det offentliga om vad ett SF är. Kunskap och information- snarare än en ny bolagsform.

Viktigt för att kunna utveckla partnerskap- och på så vis kunna jobba över och sektorer.

2. Vilken politik behövs för att främja social innovation, socialt företagande och socialt entreprenörskap? – Rum: Stora salen

Frågor för diskussion: Vad saknas i den politiska styrningen av området social innovation, socialt företagande, socialt entreprenörskap? Vilka näringspolitiska åtgärder skulle ni vilja se för att mer effektivt främja utvecklingen av området? Hur kan politiken skapa samsyn över sektorer? Hur garanterar man en tvärsektoriell/tvärdepartementell samsyn? Vad behöver göras för att området ska växa? Behövs det en nationell strategi? Ett nationellt centra? En nationell lärplattform? Vilka politiska beslut behöver tas? Hur kan politiken främja områdets tillväxt, nationellt, regional och lokalt?

Pass 1

1. Vad saknas i den politiska styrningen? Vilka politiska beslut behöver tas?

Nationell strategi

- Övergripande strategi med tydliga nationella beslut som ger ramarna för den offentliga nationella, regionala och lokala nivån
- Grundad i en stark tillit till civilsamhället
- Ansvarsfrågan behöver utredas – myndigheter, kommuner etc.
- Myndigheterna behöver få tydliga uppdrag i att hitta former för att samverka med de sociala företagen
- Tydligt ställningstagande gällande samhällsvinst och samhällsnytta – vilket samhälle vill vi skapa, vad ska premieras och stärkas
- Koppling mellan nationell - europeisk – global strategi
- Politiken behöver vara driven av samhällsbehoven och att öppna upp för att medskapa fram lösningar lokalt med dem det berör, ex genom ett sociokratiskt sätt att arbeta

Samordning

- Medvetenhet från politiken om att regelverken är gamla, icke samstämmiga – vi har inte samma samhälle som för 25 år sedan men samma regelverk
- Samordning över departement/förvaltningar/myndigheter/offentliga organisationer ex ta fram modeller och former för att koppla samman de kommunala enheterna/förvaltningarna, ex arbetsenheterna med den sociala förvaltningen och kulturförvaltningen

Skapa förutsättningar för ett nytt förhållningssätt

- Det offentliga står inför en helt ny roll – behöver bli mer medskapande och ta med dem det berör i skapande av strategier, strukturer och system
- Tro på människor, system som bygger på tillit, långsiktighet i praktiken – vi kan inte prata insatser på ett år, helt annat tänk

- Ex, Tillgängliggöra alla resurser: möjliggöra för dem utan formell utbildning att få jobb, arbetsuppgifterna i samhället finns, hur matchar vi? Se individens kraft, vad kan och vill den enskilda? Samverkan ideella föreningar och det offentliga.
- Ex, System utifrån behov: Myndigheterna ex Socialförsäkringssystem anpassat efter målgrupp – bygga ett system utifrån dem det berör genom ex rättighetsorganisationer som Fontänhusen.

Idéburna sektorn som arbetsmarknadspart

- Den idéburna sektorn och sociala företagare ska vara självklara parter i den nationella, regionala och lokala utvecklingen
- Nya fora där de som det berör får ta plats
- Jämbördighet mellan samhällssektorerna – att vi inte bara bli inbjuden när det kraschar ex flyktingsituationen
- Näringspolitiken behöver se idéburen sektor som tillväxtmotor = ny sorts arbetsplats
Vara med i samråd, beslut etc. - naturligt på alla nivåer

2. Vad behövs för att området ska växa?

Regelverken

1. Öppna upp det befintliga systemet:

Stödsystemen:

Inkubatorer, näringslivskontor, starta eget bidrag etc. - öppna upp systemet och stödet för socialt företagande

LOU:

- Använda styrmedlet för att premiera sociala insatser/förändringar/förbättringar/hållbarhet
- Krav från politiken att alla kommuner måste skriva in sociala hänsyn och andra kriterier i upphandlingsunderlag, ex att x% ska vara anställningar för personer långt fr arbetsmarknaden
- Undanta sociala företag från LOU (för att kunna göra detta behövs en tydlig definition)

- Sociala företaget ska själva kunna upphandla ex när kommunen är projektägare

Finansiering:

- Förändra avkastningskrav för sociala företag
- Möjliggöra andra medel än projektmedel
- Förändra förutsättningar för projektmedel, ex att få göra överskott utan att betala

tillbaka och istället få återinvestera dessa i projektet skapade medel tillbaka i verksamheten

(idag är det som att driva traditionellt företag och inte få använda marginalerna...)

2. Översyn av det befintliga:

- I dialog med dem det berör
- Regelverken kolliderar idag, samsyn behövs

3. Skapa nytt:

- Utveckla och stärka IOP
- Vi har RUT och ROT och vi behöver ett SOT
(att ge den genererande vinsten tillbaka till idéburna sektorn)
- Skattesystemet, ex moms som är skapat utifrån traditionell syn på företagande, dvs företag som skapar produkter och inte som de flesta är idag - tjänsteleverantörer som inte kan dra av moms
- Nya lagar – arbetsmarknadens parter behöver utvidgas
- En ska inte behöva ha en fast adress för att få vara med i systemet, se ex nya formen av kontor "Hoffice" och nya sätt att organisera sig
- Kommuner kan stå som borgenär åt det sociala företaget
- Ny syn på ett socialt företags kapitalförsörjning: En del bekostas av kommunal/statliga medel och den andra delen består av egen bäring, Synliggöra samhällsvinsten – därför kan viss del av finansieringen bekostas av det gemensamma (inspireras ex av musikbranchen – musikerallians, trygg lön som grund under perioder som du inte har bokningar)
- Idag: Är du arbetslös får du inte arbeta ideellt – ändra!

Kunskapsspridning: Centra och plattformar

- Hämta lärdomar från Agenda 21
- Synliggöra och matcha kompetenser, ex genom validering
- Medskapande ledarskapet: Politiken har visioner och ambitioner för detta område men när det sedan ska landa i handling och praktik hos chefer och tjänstepersoner i kommuner och andra offentliga organisationer så vet ingen vad det handlar om – dvs. Lång väg mellan den politiska viljan och tjänstepersonnivån – den traditionella rollen räcker inte längre.
- Möjliggöra att testa och pröva: för att sänka trösklar – istället för att ha gigantiska EU-projekt ha småmedel-test-pröva-peng för att främja innovationskraften och vidga och öka mångfald i aktörer.

Partnerskap

- Idéburna Offentliga Partnerskap, IOP

- Idéburna Privata Partnerskap, IPP

Samhällsnyttan och gemensamma vinsten

- Enas om hur vi räknar samhällsnytta – vi måste komma dithän att den idéburna sektorn ses viktig
- Beskriva vad det är som gör socialt företagande speciellt i sammanhanget. Lära sig mäta effekterna av det som görs av det sociala företagandet → Behöver veta vilket värde du tillför och vem som vill betala för det
- ASF – om det ska utföra ngt mer än vad som görs idag så behöver den sociala investeringen synliggöras och dess output

Undanröja hinder

- Rapporten Företagen som försvann: största hindret är ofta kommunernas arbetsmarknadsenheter som hämmar socialt företagande pga. rädsla att tappa kontroll och vilja att skydda egna verksamheter → tillit som grund för att låta engagemang, idéer och företagande få plats i samhällsbygget.
- Olika finansieringsinstrument för olika tidpunkter i företagets livscykel: start-up, klara upp o nedgångar ex genom "snälla lån"
- Behövs hjälp med att hålla nere kostnader – få använda sig av befintligt + nytt system, ex små riskkapital – ex 10 000 för att sedan kunna anställa ngn efter ngn månad
- Omfördelning av resurser: Medlen är fast inom stuprören på departement, förvaltningar ex använda IOP för att överför medel fr kommunen till idéburna sektorn

Grupp 1

Saknas lärande/lärandekanal, se rapport av Bengt Jacobsson. Konkretisera bolagsformen socialt företagande. Typiskt för Sverige att bara se 2 sektorer. Hänger ihop med departementsindelningen, idag går företagandet på tvärs men företagsformerna hänger inte med. Näringspolitiskt, socialt företagande - hur växa? Det behövs kunskap och partnerskap för att företagen ska kunna växa och se till näringspolitiken, hur skulle man kunna kroka arm i mycket större omfattning än idag? Som exempel Miljonprogrammen, hitta lösningar inom t ex energilösningarna där lösningar tas fram gemensamt mellan sektorer. Socialt företagande, måste få gå med vinst och återinvestera och nyanställa. Det finns idag en rädsla för vinstintresse, men det är naturligt för att kunna överleva och utvecklas, och kunna ta ut normal lön. Svårt att överleva, bidragsberoende stort, stressande att hela tiden försöka "överlevnad" och samarbetspartners. Fler typer av företagsformer önskvärt. Nationell samsyn/strategi behövs, finns Europeisk samverkan och koppla ihop den med det nationella i Sverige. Det måste bli mer lärande och samverkan mellan sektorer och departement, risk annars att kunskapen "faller mellan stolarna". Låt säga att social innovation är en del av samhällsstrategiska innovationen inom regionerna, att detta uppmanas från nationellt håll. Regionerna har olika fokusområden som i högsta grad berör social innovation (t ex i Skåne är

det hållbar stadsutveckling, hälsa, material). Vikten av att dela den info som kommer fram i regionerna, dela på ett nationellt plan. Kontinuitet över val-åren, inte börja om från början vid varje ny Regering.

Grupp 2

(Diskussion kring verksamhet såsom Samhall) Önskar politisk styrning av Samhall, så som det funkar idag påverkas deras underleverantörer i alltför hög grad, en snedfördelning skapas på marknaden. Saknar långsiktigt tänk kring arbetsstöd och arbetsträning, ska mynna ut i riktigt arbete på lång sikt. Saknas nationell styrning av social innovation i hög grad. Saknas förståelse för hur den typen av verksamhet fungerar (arbetsstödsinsatser). Viktigt att etablera "vad är det offentligas ansvar?", krävs glasklart regelverk på detta. Inom det offentliga, vikten av att undanröja hinder, stimulera fler WISE, ska finnas strukturer för den formen av företagsform. Idag, ingen aktör i det offentliga tar ansvaret för HUR detta ska gå till idag, hur leva upp till krav som ställs t ex i upphandlingar. Exempel Yalla Trappan råkade vinna en upphandling inom Region Skåne för att maten var godast, inga social hänsyn togs till att det är ett arbetsintegrerande socialt företag, men det borde det göras i upphandlingar, borde finnas med ett social krav och social dimension. Behöver vidga synen om innovation, det finns mycket att lära mellan traditionell innovation och social innovation, de två innovationssystemen hänger ihop och social innovation är en aspekt av innovation. Snegla på hur Storbritannien gör i upphandlingar, hur kan vi integrera sociala företag och småföretagare, se över hur upphandlingar ska gå till. Exempel, regelverket för matsvinn bör ses över (finns tydligen en regel att en tredjedel av hållbarheten ska vara kvar) vid inköp av livsmedel i det offentliga. Dåligt att offentliga upphandlingsregler hänger kvar, när reglerna egentligen fördyrar. En stor mängd människor som aldrig får en chans, hur lösgöra den potentialen? Viktigt att över huvud taget synliggöra att dessa människor finns, för att därefter kunna förbättra verksamheterna som jobbar med detta. Svårt med kravet att verksamheten ska gå med vinst, då arbetsstyrkan inte har full kapacitet. Idé, byt namn till: Arbetsintegrerande social **företagsamhet** (inte företag). Det borde vara OK att vissa verksamheter drivs med krav på vinst, vissa är ideella, vissa har andra krav, dvs olika krav fast samma företagsform. Det borde gå att få stöd fastän verksamheten inte behöver gå med vinst, få stöd för att verksamheten tar sig an personer som står långt från arbetsmarknaden, vinsten för samhället är stort. "Vinst" kan räknas på olika sätt, inte alltid reda pengar. Behövs en vidare syn på det offentligas uppdrag. Viktigt med långsiktighet i satsningar på personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Kontinuitet inom politiken och inga förändringar vid varje val vart 4:e år. Skulle det funka med ett system som skolpeng (arbetsmarknadspeng) till den vuxne som ska integreras på arbetsmarknaden?

Grupp 3:

Märks ett ökat intresse från politiken kring social innovation. Finns dock en otydlighet i orden, svårgreppbart och används ibland som "kosmetika", green washing. Social innovation ska väl handla om att få in människor i samhället, eller!? Får det lov att vara vinst? Hur hitta andra värden att mäta? Uppföljning och mätning är idag bristfällig från t ex bidragsgivare (offentliga). Varför inte låta tjänstemän själva få lära sig och utforska social innovation, satsa på "innovationstid". Behövs en visionär, "kapten", som ska peka ut riktning, politiskt ledarskap, över valen för att ge effekt inom departement och i samhället långsiktigt (gavs exempel på

Olof Palme, Ilmar Reepalu i Malmö). Vi är i ett paradigmskifte, samhället förändras, samhällsmodellerna ändras. Tjänstemännen kommer att bli möjliggörarna i samhället, men deras kunskapsnivå om social innovation och samhälls-entreprenörskap måste höjas, mandatet måste också höjas hos tjänstemännen. Tjänstemännen får direktiv "uppifrån" från "kaptenen" och stöd i att verkligen driva social innovationsinitiativ.

Grupp 4

Man bör se en mer aktiv politisk ambition inom området, kopplat till hållbarhetsmålen och borde göra detta sammankopplat nationellt. En näringslivsfråga och näringspolitik, Näringsdepartementet, koppla ihop och jobba mer på tvärs mellan sektorer (t ex Arbetsförmedlingen samarbeta med företagen). Allt för mycket stuprör, få ihop olika lagstiftningar mellan kommun och stat. Långsiktiga samhälleliga vinsterna stora om man jobbar mer på tvärs över sektorer.

Hur t ex skapa ett bredare uppdrag i många verksamheter (t ex hos Intermediärer), på lokal nivå vem pratar man med för att få stöd. Saknas tydlig bild av hur kartbilden ser ut.

Kunskapshöjning av offentlig upphandling. Inte bara behöva ta hänsyn till lägsta pris. I vissa företagsformer (social projekt), då kan man inte delta i upphandlingar, inte få EU-stöd, eftersom verksamheten tjänar pengar. Handläggare förstår inte problematiken, vilka vägar som finns att gå för dessa personer som driver olika typer av verksamheter. Systemet hänger inte ihop med verkligheten och myndigheter jobbar i stuprör, många personer och verksamheter "passar inte in" i systemet. Det vore bra med samarbete med Näringskontoren, rådgivning kring vad kommunerna behöver i form av kompetens. Utbildning för politiker, makthavare: folkbildningens roll, social innovation, kartlägga sociala aktörer, bygga upp en typ av lärplattform, förståelse för olika sammanhang och grupper som lever i utanförskap.

3. Hur hitta innovativa finansieringslösningar? – Rum: Köket

Frågor för diskussion: Hur undviker man en alltför projektbetonad finansiering av social innovation och socialt företagande och därmed risken att förlora innovationshöjd? Ge exempel på innovativa finansieringslösningar du känner till? Hur kan vi experimentera för att hitta och utveckla dessa i Sverige? Vilka aktörer bör samarbeta? Hur ska social innovation och socialt företagande få stöd i det traditionella innovationssystemet?

Projekt/Bidrag:

Det krävs att man är expert och resurser för att få bidrag från kommun eller de olika fonderna! Det krävs kompetens att tillgängliggöra dessa resurser. Det tar lång tid att utveckla projekt (behövs riskkapital=resurser att paketera idé/initiativ) ca 2 månader heltidsjobb...

Projekt är ett utvecklingsarbete, med olika partner i projekt, bra! Samtidigt så brottas /SF/ASF med likviditetsproblematiken = inga större projekt. Stödberättigande till olika fonder som ASF (även t ex Aktiebolag (svb)).

Kan vi utveckla regionala Centrum/Noder med kunskap och kompetens, som hjälper till med projektutveckling, samverkan, /SF/ASF – t ex en funktion som stödjer /SF/ASF (t ex

företagslots) i samverkan med relevanta aktörer. Kan vi skapa mötesplatser/synergier för större utväxling av offentliga medel? Stöd för att utveckla kommersiella verktyg (kunder) och affärsmodeller tidigt i processen. "Matchmakers" mellan företag och socialt företagande och stödja en affärsmässighet inom den sociala sektorn för att utveckla SF/ASF?

Förslag: Af kunde förfoga över medel (till t ex uppstart ASF) kanske en del av näringslivsverksamhet – men klassiskt mall (affärsmässighet, marknad, organisering etc) – som ej är projekt?

"Välfärdsland – bidragsland"

Idéburet Offentlig Partnerskap, tjänster och Upphandling

IOP – som ett finansieringsverktyg (ej beställare/utförare-förhållande), bättre än projekt. Kanske ännu längre – 4-8 år – (Oro: men är det ett projekt-light? Istället för projektifiering av initiativ, så får vi IOP-fiering när partnerskapet ta slut).

Upphandlingskriterier – socialt hänsyn – (dock alltför långsamt att ändra systemet)

Kan man utveckla en kombination av offentliga medel och egna/crowdfunding.

Juridik/lagstiftning/förutsättningar

Möjlighet till kapital/lån - kommunerna kan stå som borgenär vid banklån utan att det blir juridisk gråzon. Mikrofonden som verktyg för att /SF/ASF ska kunna stödja varandra, kanske med offentliga medel som förlagsinsats.

Licens/Certifiering av /SF/ASF – för skattelättnader (soc.avg., avgifter, evt vinster etc). Jmfr "Charity"-klassificeringen i UK. /SF/ASF vid uppstart: skattebefrielse (t ex första 10 åren) eller förlustgaranti – jmfr licensiering. Eller fördelar för företag att låta anställda arbete i SF/ASF på arbetstid utifrån sin profession. Lägre moms för tjänsteintensiva /SF/ASF. Tjänster och moms passar inte bra ihop, moms designat för produktionstjänster (inköp/försäljning).

Resultat- och Effektmätning

Hur mäter vi effekt och medvetandegör insatserna inom socialt företagande, och kopplar dom till insatser inom SF/ASF? Mätbarheten är utmaningen. (social, ekonomi och miljö – hur kan vi räkna effekterna av insatserna). Samhällsvinst eller företagsvinst?

Samhällsbesparingar – (det finns RUT/ROT) – men det borde finnas SOT (samhällsvinst återkopplas till organisationen – även långsiktigt, jmfr *Social Impact Bond, UK*)

T ex AF: Man kan inte få starta eget bidrag som "socialt företag", och de resurser/pengar som finns är öronmärkta för ASF och för dom som är längst från arbetsmarknaden.

Social investeringsfond – hur kan SF/ASF räkna hem kostnaderna på förebyggande arbete?

Det finns kanske olika typer av sociala företag – affärsmässiga och icke affärsmässiga? Och en annan bolagsmodell för att de som inte bär sig ekonomiskt (affärsmässigt) med samhälleligt.

Innovationssystemet/Samhälle

" Vad är innovationssystemet, hur ser det ut och hur fungerar det? Är det speciellt för Sociala innovationer? Det är mycket som skall förändras (regelverk, juridik mm) eftersom det finns begräsningar i systemet" Systemet är anpassat för teknisk innovation, ej social innovation...hur kan det designas annorlunda... (jmfr inkubator vs excubator)...samt skapa mer heterogena miljöer...

Kan man hitta sätt för sektorn att stärka varandra och sektorn? Och kan man fördela resurser (offentliga) resurser via den idéburna sektorn...kan vi införa "obligatorisk" samhällstjänst och

en peng kopplat till det, eller skattefördelar för företag som låter anställda jobba med SF/ASF på arbetstid – som en variant på CSR.

Grupp 1

Stiftelsen Esther: Är inget socialt företag, utan stöttar företagande allmänt och kvinnor i utanförskap i synnerhet. Har byggt en mikrofinansmodell som stöttar ett eget företag. Men hjälper kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden och efter 18 månader driver man eget bolag. Alla kanske inte ska bli företagare. Men svårt för oss är att finna finansiering för verksamheten, som organisation hör vi inte hemma någonstans. Flera kommuner i Stockholm är nyfikna på vår verksamhet. Stiftelsen är grunden. 75 % av kvinnorna är i arbete och eller driver egen verksamhet efter programmets slut. Metodutvecklingsprojektet är slut och det fungerar, men hur finansierar man verksamheten över tid? Svårt att bygga samman verksamheten med andra verksamheter då man inte vart intresserad av att ta sig an programmet fullt ut, utan delar vilket gör att helheten förloras. Många som är hos oss behöver mer språk, men då gör vi det tillsammans med SFI till exempel. Vissa aktörer är med, men andra inte, vilket gör det svårt att verka effektivt rakt över. Man förstår inte potentialen i dessa kvinnor utan klappar på huvudet. Vi har en entreprenörsskola. Men i finansieringen av en effektiv sådan, så går vi bet. Vi behöver ett uppdrag där vi kan göra vårt jobb.

Kvinnorna behöver försörjningsstöd under projektiden. Social Innovation i Helsingborgs kommun tolkat lagen och ger kvinnorna försörjningsstöd under programtiden och möjligheten att medverka trots att många kommuner menar att man inte kan det. De ser effekten och vikten av att tänka annorlunda för att uppnå en positiv effekt. Att kvinnorna har försörjningsstöd är grundläggande för företagandet, vilket också sätter för att den traditionella bilden av entreprenören/företagaren förändras. Om fler människor ska vilja och våga driva företag så behöver man se över grundtryggheten.

Mikrofonden Skåne är också en kompletterande aktör, regionalt ägd av regionala idéburna aktörer, som tillsammans utställer garantier för banklån, hyresgarantier etc. Viktig symbolisk och faktisk betydelse, att idéburna skapar och tar ansvar för sin egen och andras finansiering, genom kapital, nätverk och kunskap. Ett engagerat kapital! Man tar risk gemensamt genom fonden, och avlastar målgruppen som också är en del av Mikrofonden. Det finns ett naturligt mandat i varje mikrofond då den ägs av målgruppen. Beredning av ärenden gör man i respektive mikrofond, vilket innebär att man tillför kunskap och kan hjälpa konventionella aktörer som ALMI eller banker att finansiera aktörer och verksamheter som man annars inte känner till, eller anser ha för hög risk. Man riskminimerar och styr om befintligt kapital. Man kan också vara en del av en helhetsfinansiering, och på så sätt möjliggöra bärkraft för verksamheter.

Folkhögskolorna har ett uppdrag och vi behöver mer stöd för att utveckla mötesplatsen vidare! Folkhögskolan är inte bara 100 år av historia. Människor är möjligheter här och denna mötesplats har stor potential för samhällsentreprenörskap och social innovation.

Grupp 2

Kreativa Gemenskapen har ett projekt och en befintlig verksamhet som går in i varandra. Våra anställda bär en del av kostnaderna redan genom lönebidrag och annat. Man behöver även fortsatt en koordinering av verksamheten som görs genom projekten, ABF kan vara moderskeppet och stötta för att man ska våga och testa, hitta en form som funkar.

Vi bör mer tredelade, behöver kunna hitta samarbete över sektorsgränserna. Man pratar inom sin del, men kan samverka på andra sätt. Om man kan arbeta bort projektinriktningen.

Man vill inte precisera vad man ska uppnå inom projektet i förväg, det hämmar. Tidshorisonterna är också svåra då det finns effekter som man missar. Mål, bra, men vem har definierat vad man ska göra? Pengarna har ofta en tydlig riktning. Kan missa att göra bra verksamheter. En stor del av tiden går åt till att rapportera till ESF, men det ger ingenting. Men vad man gör framgår inte. Hur skulle man vilja rapportera? Självrapportering! Där projektdeltagare själva berättar om vad som händer. Anställda skulle kunna göra detsamma. Fas 3, var uppe tidigare. Det finns ändå en potential. Skillnad på det och lönebidrag? Men det är fint att man också har ett riktigt jobb. Vi fick frågan om arbetsförmedlingen kunde anvisa deltagare till oss. Och nej! Man kan visa på möjligheten och berätta om verksamheten om det passar dem och oss, men inte anvisa och bestämma.

Lönebidrag fördelaktigt för arbetsgivaren.

Behov av fria pengar! Att man kan få pengar att testa med. Och utveckla verksamheten med detta. De friare medlen ska alla kunna söka, alla sektorer.

Inte enbart finansiellt kapital, kan byta tjänster också. Viktigt att balansera, värdesätta vad man gör. Aldrig tumma på egenvärdet.

Grupp 3

Dels behövs en kunskapshöjning inom innovationssystemet i hur man möter samhälls-entreprenörer. Social innovation blir naturligt en del av företag som ska startas upp idag, det är mer integrerat. Därför behövs en kunskapsinsats inom systemet. Liksom hos affärsänglar. Man behöver se till att mer privat kapital kommer in här. Höja kunskap i systemet om affärsmodeller etc.

Det behövs en annan typ av verksamheter i innovationssystemet En annan typ av intermediärer, vilket vi gör i Skåne. Inom folkbildning, Coompanion etc. Bredda begreppet om socialt företagande, det är större än arbetsintegrerande socialt företagande.

Vilket kapital behövs? Det finns ett glapp! Det flesta entreprenörerna gör annat än söka medel, man har inte tid. Det skulle finnas lite förstudiemedel, någon som kan stötta och hjälpa. Vilken typ av affärsänglar, är det stödjandet av det lilla företaget. Det sociala företaget som stöttar nyföretagande, som kanske inte är sociala företag.

Det finns affärsänglar inom de större äldre idéburna organisationerna, de skulle kunna gå in och stötta i mindre verksamheter.

“Reach for Change”: Att gå in och stötta andra för effekt.

Leader Lundaland pratar om Lyftkraft och Växtkraft, för företagare och initiativ. Tunt med kapital i startfas, men svårt att fortsätta. Olika typer av kapital behövs i olika lägen, och de behöver fungera med varandra.

Pensionskapital! Att viga en del av sitt pensionskapital till att utveckla samhälls-entreprenörer och social innovation.

MSI delar ut ett stipendium varje år 50 000 SEK i 10 år. Det kapitalet öppnar dörrar och en affärsmässig kunskap. Behöver en ekonomisk grund att stå på för att lyfta idén. Vikten av allt som kommer med pengarna, nätverk och engagemang. Engagerat kapital.

Entreprenörer passar inte in i finansieringssystemet som det ser ut idag. Vi är inte välanpassade.

Grupp 4

Arbetsintegrerande sociala företag och sociala företag har olika finansiella utgångspunkter.

Varför vill man undvika projektmedel? Det finns framgångsrika projekt, projekten ska implementeras! Men man behöver redan från början tänka och styra vad som ska komma efter. Men oftast är det vansinnigt svårt! Att styra något som man inte riktigt vet var de kommer att landa, är svårt. Styra osäkerhet. Det krävs en pedagogik och tänk, mycket ska till. Projektorganisering är a och o. Man kan avgöra från början om hur det kommer gå senare. Men man kan också organisera för osäkerhet. Om man ska starta ett arbetsintegrerande socialt företag så ska man komma igång och få det att gå med vinst, så. I projektet “effektivare vägar till arbete” så hittades en stark samverkan under projektets gång. 47 personer anställdes. Alla hade ett gemensamt mål och syfte, att få fler folk i arbete. Men man har svårt att använda modellen. Vi har ett gemensamt syfte att få ut fler människor på arbetsmarknaden. Men det är så konstigt att man inte använder sig av vår modell. Men det handlar om ideologi, vem utför vad?

De offentliga behöver: Ny retorik, nya affärsmodeller, nya sätt att utföra sitt uppdrag. Om man hittar en ny modell som fungerar bättre, så ska man använda sig av den. Punkt.

Tidsaspekten är central för finansiering av dessa verksamheter (oavsett ASF el sociala företag i den bredare bemärkelsen). Man måste stärka människor och de är utgångspunkten för verksamheten.

I Danmark har man utvecklat en modell där stora företag är mentorer åt idéburna verksamheter, och där företagen också går in och sponsrar.

IPP: Idéburet-privat partnerskap.

Grupp 5

Det finns ett stort problem när man odlar socialt företagande och socialt företag som något skiljt från övrigt stödsystem. ALMI skulle kunna finansiera sociala innovationer och samhälls-entreprenörer. Men vi inom idéburen sektor ska kunna stötta och visa på helheten, också ALMIs tjänster. Men kan vi gå från 0 till 100? Vi bygger ett ekosystem som kan påverka. Vi behöver ha regleringsbrev som styr åt en samordning. ALMI, ALMI invest, det finns fler möjligheter.

Man behöver se över Samhalls förutsättningar: KomHall. Lokala samhäll som drivs i samverkan med kommunen och idéburna lokalt.

ESF måste ha högre krav på sig! Man behöver använda medlen mycket tydligare, för att nå innovativ höjd. Man behöver se till att andra kan få använda medlen, så att de inte går till samman organisationer. Hur kan man bli kund och skapa egna medel och större frihet för verksamheten.

Se över alla projektmedel och renodla projektmedlen som ska fortsätta att vara just det, och hitta annan typ av grundfinansiera annan verksamhet. 5-årsplaner. Fler med grundfinansiering. Vi ska inte använda. Kan det finnas projektmedel med ett syfte men med en ram som är bredare och som inte innebär att du måste frångå grunden. Mindre ängslighet hos finansiärer. Tydlighet.

Viktigt för sektorn i stort att sluta odla "icke-identitet". Arbeta upp relationerna med övrigt stödsystem som en del av systemet.

4. Information och kunskap - vad behövs? – Rum: Blå mötesrum/höger

Frågor för diskussion: Vilken forskning och utbildning behövs? Vilka aktörer behöver veta mer om social innovation, socialt företagande, social entreprenörskap? Vilken slags kompetensutveckling behövs och vem behöver det? Vad behöver belysas mer, t.ex. nya affärsmodeller, nya former för partnerskap, nya former för medskapande, ledarskap för social innovation? etc.

Information och kunskap vad behövs?

Offentlig sektor

Samtliga grupper var överens om att det behövs en bred och yttlig informationsinsats så att offentlig sektor inser vad sektorn gör, poängen som många grupper framhåller är att det främmande är farligt alltså behöver man bli bekant med social innovation, sociala företag etc.

Bättre kunskap till offentliga företrädare, Hur gör vi social innovation? Kunskapsbrist hos handläggare hos Försäkringskassa, arbetsförmedling, kommun etc. Inte bara hos handläggarna finns en brist utan ett strukturellt problem där sektorn många gånger måste stänga huvudet väggen och förklara samma sak om och om igen.

Utbildning och kompetenshöjning av samtliga politiker och tjänstemän i beslutande ställning, upphandlare och lagstiftare så att de förstår vad sociala innovationer kan tillföra samhället.

Positiva exempel

Ta fram positiva exempel av kött och blod så att man har något att relatera till och förstår bättre.

Vilken nytta gör social innovation?

Hur räknar vi på samhällsnyttan? Samtliga grupper påpekade vikten av ett gemensamt system så att vi vet hur vi skall kunna bevisa vår ekonomiska nytta för samhället. Detta gör att vi dels kan "bevisa" vår nytta men även att vi vet att vi gör rätt saker effektivt! Räkneexempel på vad social innovation sparar. Hur skall man räkna?? Tydlighet i hur man räknar, alla skall vara överens om ett sätt att räkna.

Innovationsstödssystemet

Hur får vi Almi, nyföretagarcentrum etc. att förstå vad vi gör så att även de informerar om tex ekonomisk förening. Bättre information till alla grupper av blivande entreprenörer så att de vet var de skall vända sig. Även till de grupper som traditionellt inte ses som blivande företagare.

Privata traditionella näringslivet

Näringslivet behöver veta vad socialt företag, social innovation och hur det funkar. Hur kan de stötta, och hur kan de tjäna pengar på detta??

Vilken kunskap behöver sektorn?

Den sociala innovatören, samhällsentreprenören behöver framförallt kunskap kring affärsutveckling och hur man får affärsidén att bära sig ekonomiskt.

Kunskap kring hur man tjänar pengar på social innovation. Vem kan betala för det värdet som entreprenören tillför?

Hur förstår entreprenören problemet som entreprenören vill lösa?

Att göra, inte bara analysera!!

Föreningsmänniskor som har bra idéer men inte har kunskap kring finansiering.

Breda team kring samhällsentreprenörer, samlar kunskap och utveckling.

Hur skapar vi ekonomisk hållbarhet för olika entreprenörer?

Hur rustar vi samhällsentreprenörerna för att driva företag??

Övriga kommentarer

Viktigt att det får lov att ta tid!!

Mer forskning kring social innovation, kopplat till praktiken.

Är yngre generationer engagerade? Vet de vad social innovation är?

Identifiera vad unga vill, deltagandet i demokratiska processer ser ut på ett helt annat sätt än när "vi" var unga.

Hur funkade det med Agenda 21? Dra nytta av hur det arbetet gick till!! Systemförändring och förändring av individer det handlar om att förändra människors beteende.

Grupp 1

Stött på en massa återvändsgränder. Har försökt söka leaderpengar men det gick inte för att jag driver ett privat företag. Var då tvungen att starta ett socialt företag för att bli "accepterad". Så jag startade ett SvB bolag. Men det innebär också svårigheter för det finns bara ca 80 sådana i Sverige så kunskapen är inte stor. Det påverkar utbudet av hjälp kring rådgivning, förebilder och tjänster som t.ex. revisor. Efterlyser mer kunskap kring olika bolagsformer, främst de mindre vanliga, som kommer av att fler sådana startas. Vi måste förbättra synen på att alla aktörer i samhället hänger ihop på något sätt. Idag har vi svårt att förflytta kunskap kring, och ledarskapet mellan aktörer i systemet. Alltså mer systemkunskap kring hur vi hänger ihop och hitta tydliga kopplingar. Min son går på en gymnasieskola som har en stark inriktning på entreprenörskap men det pratas inte något om socialt entreprenörskap. Vi behöver stärka skolan med flera perspektiv på entreprenörskap. Det finns förutfattade sanningar kring vad ett socialt företag är. Om man då, som jag, har en verksamhetsidé som ligger utanför den allmänt vedertagna bilden så har jag svårt att komma vidare i diskussioner mer offentligheten. Finns en okunskap kring vad ett socialt företag kan vara och på vilket sätt man gör detta på. Ledare och tjänstemän i kommunerna måste få en bredare bild och en större kunskap kring hur sociala företag kan fungera i praktiken så att dom blir mer öppna för nya lösningar. Känner sig ensam som social entreprenör. Vi vann ett CSR-pris en gång och vi valde att lägga pengarna i en fond som kunde delas ut till andra bra verksamheter. Vi ville hjälpa till att höja upp andra och vinna trovärdighet för att slippa känna oss så ensamma. Vi behöver höja upp statusen på verksamheter som bygger på sociala värden så att fler startas. Det finns barriärer mellan näringsliv och verksamheter som utgår från sociala värden. Vi måste hitta vägar att kunna jobba ihop så att fler förstår vad som går att åstadkomma. Vi behöver satsa mer resurser på relationer och kunskap mellan alla aktörer och sektorer i samhället. Bristfälliga relationer är det som skapar problem. Stuprörstänk och en brist på relationer horisontellt i och mellan främst offentliga organisationer är problematiskt för att komma vidare. Vi vet inte vad som behövs eftersom vi inte träffas mellan stuprören.

Grupp 2

Vi behöver en forskarskola för social innovation. Detta är något som KK-stiftelsen kan göra verklighet av. För att kunskapa inom området tillsammans. Det behövs kompetensutveckling inom offentlig sektor, kring upphandling, kring vilka behovs som finns, att kunna ställa rätt frågor, hur vi ska kunna engagera fler i t.ex. idéburen sektor. Den kunskapen finns inte idag. Vi behöver sätta formerna för hur offentlig sektor ska kunna jobba ihop med alla sektorer och röra sig mellan dessa. Vi behöver kunna jobba utanför ramarna som finns idag. Hur leder man i det organisatoriska mellanrummet? Vi måste hitta samarbeten mellan ex. kommun och företag, att utveckla samverkansledarskapet. Nya samarbeten behövs mellan alla sektorer för att skapa tillväxt i den sociala ekonomin. Vi behöver sprida kunskap kring sociala innovationer och samhällsentreprenörskap till andra grupper i samhället än de redan frälsta. Kompetens kring dessa frågor finns i andra grupper i samhället än dom man traditionellt tänker på. Vi behöver tillvarata den kraften för att nå ut bredare.

Vi behöver lyfta fram affärsmodeller som fungerar och dela dessa för att inspirera och kunna utveckla nya affärsmodeller. Finns stort behov av nya affärsmodeller för social innovation. Vi behöver satsa på processkunskap för att bli bättre på att förstå olika roller och hur vi kan samspela och skapa engagemang.

Universitet och högskolor finns redan för att sprida och utveckla kunskap. Vi bör också använda folkbildningen för att sprida kunskap kring socialt företagande och sociala innovationer.

Folkbildningen kan söka medel för att skapa nytt innehåll där man kan fokusera på att göra istället för en mer teoretiskt grund.

Vi behöver hitta nya former för partnerskap där det privata också finns med. Fler partnerskap med och mellan fler sektorer. Finns hinder i ansökningsprocessen där partnerskap idag är väldigt enkelspårigt. Det behövs fler utlysningar med fokus på nya typer av partnerskap.

Vill man bidra till att fler får jobb kan företag mer aktivt hitta andra organisationer med socialt fokus att köpa tjänster och produkter ifrån. Detta ger sociala företag en bättre chans att kunna bygga en hållbar verksamhet. Kunskapen kring hur man kan göra detta och varför är inte stor. Här behövs massiva insatser.

Vi behöver få företag att anställa personer långt från arbetsmarknaden. Då måste vi utbilda företagen i hur mycket detta är värt för samhället samt hur man kan hitta dessa personer och ge stöd kring upplägget.

Grupp 3

Kunskapen kring samhällsutmaningarna skiftar och läroprocessen mellan forskning, samhälle och sociala entreprenörer är otillräcklig. Man ser olika på utmaningar och lösningar utifrån var man befinner sig. En tanke är att det skapas utlysningar för att exempelvis forskare ska kunna möta entreprenörer, privat sektor, idéburna organisationer för att skapa en gemensam bild över utmaningar och tänkbara lösningar. Detta kan accelerera samverkan.

Vi behöver matcha ihop forskare med sociala entreprenörer löpande för att kunna dela ny kunskap till organisationer som kan arbeta operativt.

Chefer i alla typer av organisationer behöver kunskap kring hur dom ska hantera samhällsutveckling och hur detta kan göras på flera nivåer. Det handlar om systemkunskap (vertikalt och lodrätt lärande).

Fokus på lärandet.

Det finns aktörer som inte specifikt pratar om socialt entreprenörskap men som gör samhällsförbättrande saker. Dessa aktörer bör bindas ihop med aktörer som är utåtriktade på området så att vi kan få igång en större spridning av exempel.

Grupp 4

Alla offentliga tjänstemän ska få möjlighet att använda 10% av sin arbetstid för att jobba med icke målstyrd verksamhet. Detta skulle främja samverkan och inkludering.

En bättre definition av socialt företagande skulle underlätta arbetet för alla.

Samverkansprojekt är bra för myndigheter. Att gå in med sin kompetens och lära genom samverkan mellan organisationer. Viktigt att utnyttja allas kompetenser och intressen och jobba framåt.

Ofta blir man uppmärksam kring vilka behov som finns. Men stor risk att man missar behoven när dom finns för att det tar för lång tid att upphandla lösningar. IOP är lösningen.

Viktigt att reda ut hur det här ska fungera för kommuner, myndigheter och samhällsfrämjande initiativ för att få bättre fler lösningar från fler aktörer.

Lärandesamhället bromsas genom att alla jobbar hårt 8-5 och inte får möjlighet att få ett lärande. Kan finnas utrymme för en annan logik, att mobilisera lärande.

Grupp 5

Vi behöver hitta ett annat tänk kring hur vi pratar kring sociala företag och arbetsintegrerande sociala företag. I detta ligger att samhället måste värdera vinstdrivande och icke vinstdrivande företag lika. Dom har bara olika roller.

Vad är den långsiktiga vinsten i att fler får arbete. Alla behöver mer kunskap kring detta för att öka förståelsen för varför vi bör satsa på arbetsintegrerande sociala företag.

Det saknas utbildning i offentlig verksamhet när det gäller hur dom kan hjälpa till att starta upp arbetsintegrerande sociala företag. Dom vet att dom bör hjälpa till, men vet inte hur.

Kommuner ska kunna upphandla arbetsintegrerande sociala företag där 50% av finansieringen ska komma från den upphandlade tjänsten.

Det behövs former för samarbete mellan föreningar och kommuner där man tillsammans sätter en plan och mål för hur ett arbetsintegrerat socialt företag ska startas.

Det behövs en gemensam värdegrund som vilar under arbetsintegrerande sociala företag för att skapa gemensamma bilder och förväntningar för alla inblandade parter.

Arbetsförmedlingen har en förmåga att alltid vilja sänka lönebidragsnivåerna/stöd som ligger till grund för ett arbetsintegrerat socialt företags finansiering. För en verksamhet som har gett en person sysselsättning som annars inte skulle ha det upplevs detta som en helt

kontraproduktiv väg att gå. Den politiken måste ses över. Arbetsintegrerande sociala företag är inte statiska utan behov förändras hela tiden och där måste det finnas en flexibilitet.

Om en ekonomisk förening kan få finansiellt stöd för en verksamhet så ska Svb bolag också kunna få det.

5. Arbetsintegrerande sociala företag som specialform av socialt företagande – (Rum: Styrelserummet)

Frågor för diskussion: Vilka är de viktigaste insatserna för att främja utvecklingen av arbetsintegrerande sociala företag (ASF)? I vilken utsträckning är ASF en möjlighet för personer som tidigare stått långt ifrån arbetsmarknaden, att gå vidare till annat arbete/sysselsättning efter en tid på ASF? Inom vilka områden/branscher ser ni möjlighet till utveckling av fler och växande ASF? Hur stor ökning av antalet anställda, respektive antalet sysselsatta i ASF är det rimligt att sikta på?

Grupp 1

Upplever som ett ASF i uppstartsfas att det viktigaste är att människor får ett socialt sammanhang, ett mellansteg – "mellanarbetsmarknadsplats".

Långsiktighet i samverkan med det offentliga - kontakter som knyts mellan ASF och myndigheter ska inte styras utifrån budgetår.

Ang. branscher: viktigt att bygga på kompetens som finns genom kompetensutveckling och ev. utvecklingsprojekt. Antalet anställda kan bli väldigt stort.

Hur kan man undvika nedläggning av ASF? Nära samverkan med kommun och AF, vilken kompetens finns i gruppen och vilka tjänster efterfrågas på marknaden, höja sitt värde.

Viktigt att få ner kostnader (lokal, löner etc.) i uppstartsfas. Svårt att komma igång utan stöd från någon organisation.

Vi måste börja tänka i nya banor, nya jobb på nya sätt! Att utgå från kreativiteten i de grupper man arbetar med, proaktivt arbete med människorna som står långt från arbetsmarknaden.

Gällande möjligheter för långtidsarbetslösa som vill starta eget så är det viktigt att kunna erbjuda stöd med redovisning, fakturering eller liknande för att möjliggöra steget.

Lön centralt som incitament. Samtidigt möjligt att börja bygga genom projekt och ideellt arbete. Folkbildningen viktig som projektägare och möjliggörare.

Socialt riskkapital? Samhällsstöd för att det ska kunna bli självbärande. Del av de samhällsvinster som skapas på ASF måste gå tillbaka till verksamheterna, typ RUT/ROT → SOT.

Grupp 2

AF en viktig part, dels för att få deltagare samt genom deras möjlighet att följa individen genom hela kedjan.

AF:s definition problematisk – startas endast av långtidsarbetslösa, de som är stödberättigade från AF:s håll. Finns specifik pott utifrån nationellt ansvar i AF:s Region Syd.

För stor vikt läggs vid Arbetsintegrering i ASF – risk att vi hamnar i ny Fas 3 – bättre att satsa på socialt företagande som fungerar arbetsintegrerande. Risk för inlåsningsseffekt.

De nya pengar som ska in i systemen från de nya satsningarnas sida på nationell nivå för arbetsintegrerande sociala företagande riskerar att skapa inlåsningsseffekt.

Har inte upplevt att det har skett i praktiken i Malmö. Här ser vi att majoriteten har gått vidare till annat, arbete eller studier. Extra utsatt grupp i Malmö är utrikes födda kvinnor som stått utanför arbetsmarknaden.

Viktigt att målsättningen ska vara att verksamheten ska bära sig på sikt om man går in med offentliga medel. Företagande innebär just detta, annars kan vi kalla det för något annat.

Viktigt att ASF ska få acceptans på politisk nivå. Målgruppernas behov och möjligheter till utveckling och vidare steg varierar stort.

Ett konkret exempel: Fontänhuset driver kafé för individer med psykisk ohälsa. Med denna målgrupp ser man inte att verksamheten någonsin kommer bära sig utifrån målgruppens specifika behov av stöd, lönesubventioner avgörande.

Skillnad på subventioner: rena bidrag från kommun eller liknande vs. individers lönesubventioner (lönebidrag etc.).

Viktigt att sätta bidrag till sociala företag och ASF i kontexten av hur andra branscher subventioneras, typ jordbruket eller liknande. I detta sammanhang är satsningar på socialt företagande små.

Viktigt att näringslivet på marknadsmässiga villkor ingår samarbeten med ASF, Yalla Trappan och IKEA är ett bra exempel. Näringslivet kan snabbt räkna hem denna typ av samarbeten som CSR.

Ny bolagsform för ASF – lyfts fram av Arbetsförmedlingen – detta hade underlättat i samverkan med AF utifrån tydlighet kring det sociala syftet.

Grupp 3

Balansgång för kontinuitet: inte alla ASF fungerar som mellansteg vilket är en önskvärd funktion för ASF. Ganska få berörs idag av verksamhet inom ASF (ofta ett mindre antal medarbetare), önskvärt med verksamheter som når fler.

Det måste skapas fler insatser för den stora grupp långtidsarbetslösa med kort utbildningsbakgrund. Vi måste skapa en arbetsmarknad som är inkluderande och här kan ASF fylla en viktig funktion.

Även arbetstillfällen inom idéburen sektor generellt lyfts fram som möjlighet att skapa en mer inkluderande arbetsmarknad.

Frågan lyfts om t.ex. Samhall skulle kunna anses vara ett ASF om ägaren varit en annan? Kanske. "Empowerment" och delaktighet i verksamheten är avgörande.

Vilka arbetsuppgifter, vilka tjänster och produkter kommer att efterfrågas i framtiden? Ser många arbetsuppgifter som inte blir gjorda och som effektiviserats och besparats bort.

Det är inte alla i den stora gruppen långtidsarbetslösa som har nedsatt arbetsförmåga eller liknande; en stor del är utrikesfödda och har svårt att komma in på arbetsmarknaden till följd av bristande svensk kunskap, diskriminering, avsaknad av nätverk o.s.v.

Förändringar i upphandlingsförfarande viktigt. Från det offentliga sida så måste man fråga lägsta pris som styrande i upphandling. Fast pris och fokus på hur många som kan få jobb.

Frågorna måste talas om i termer av sociala investeringar och lyftas av politiken! Idag fastnar man ofta i lägsta pris och jagande av pengar.

Förtydliga företagsformen för ASF, som det ser ut idag är det offentliga roll väldigt oklar. Speciell lagstiftning en väg framåt?

Vi har redan en gravt subventionerad arbetsmarknad. Människor i målgruppen är samhällets förlorare; för en mer omfattande lösning förs medborgarlön fram. ASF en mindre pusselbit.

Sänkta löner är ingen väg framåt – människor i målgruppen kommer inte anställas ändå.

ASF är ingen arbetsmarknadsåtgärd, det är företag där en hållbar affärsverksamhet är central. Del av den samhällsvinst som ASF genererar måste återgå till verksamheten.

Att koppla ihop näringslivsenheten med t.ex. kultur- och fritid, viktigt med större likvärdighet i bemötande från exempelvis kommunala förvaltningar.

Fråga 1: (I vilken utsträckning är ASF en möjlighet för personer som tidigare stått långt ifrån arbetsmarknaden, att gå vidare till annat arbete/sysselsättning efter en tid på ASF?)

Viktigt att hitta en balans mellan fokus på kontinuitet i form av arbetsplatser där medarbetare stannar och funktionen som "växthus"/mellansteg. Arbetsintegrerande sociala företag kan mycket väl fungera som båda delar och det är en styrka att alla verksamheter inte måste stöpas i samma form eller att man måste välja mellan det ena och det andra. Ett alltför ensidigt fokus på mellanstegsfunktionen riskerar att underminera möjligheter till delaktighet och ökad

professionalisering i verksamheterna vilket i sin tur kan leda till lägre kvalitet både vad gäller produkter och tjänster och verksamheternas arbete med att stärka individen.

Fråga 2: (Inom vilka områden/branscher ser ni möjlighet till utveckling av fler och växande ASF?) Olika former av hållbar, lokal produktion och hållbara tjänster som utvecklas i gränslandet mellan social innovation/landsbygdsutveckling/arbetsintegrerande socialt företagande.

Fråga 3: (Vilka är de viktigaste insatserna för att främja utvecklingen av arbetsintegrerande sociala företag (ASF)?)

Att det skapas möjliggörande strukturer genom ökad kunskap/medvetenhet inom offentlig sektor och i det privata näringslivet om ASF som verktyg. Viktigt att belysa aktörer i näringslivet och i den offentliga sektorn som uppdragsgivare/kunder till de arbetsintegrerande sociala företagen. Förändrade förfaranden i upphandling (fasta/satta priser, mindre uppdrag etc.). Frigöra ytterligare medel för att stärka verksamheterna med fokus på hållbar affärsutveckling (innovationscheckar och liknande som inte innebär onödig administration) och arbetsledning (möjligen genom IOP mellan ASF och offentliga aktörer).

Grupp 4

Viktigt att diskutera ASF utifrån en helhetssyn på samhällsutvecklingen. Förbättrade förutsättningar för ASF bygger på ökad medvetenhet kring ASF från politisk nivå, näringsliv och samhället i stort! Fokus på ekonomisk vinst ur ett kortsiktigt perspektiv måste ersättas av fokus på sociala investeringar.

Problematiskskt att det idag råder oenighet kring mätningar av samhällsvinsterna som genereras inom ASF.

Viktigt att kombinera driftiga människor med idéer med grupper som står långt från arbetsmarknaden. Idag hindrar strukturen, t.ex. genom ASF:s definition av stödberättigade verksamheter är att de ska startas av långtidsarbetslösa.

LEADER-metoden är framgångsrik genom att den bygger på tvärsektoriell samverkan. Detta kan vara en framgångsrik finansieringsmöjlighet för förstudie för att undvika projektifiering och bristande hållbarhet i verksamheterna på sikt. Utan ekonomisk hållbarhet och en hållbar affärsidé så spelar projektbidragen ingen roll, förr eller senare faller det ändå. Idag hamnar vi lätt i att formen blir viktigare än innehåll och de hållbara idéerna. Satsa på förstudier! Viktigt att ha en mångfald av vägar att finansiera uppstartsfas av verksamheter.

Lätt att prata förutsättningar men missa att tala om kunder; avgörande i fallet med ASF. Det första man från t.ex. en kommun bör fråga sig är hur de kan bli kund till ASF.

Bra om vi kan sprida medvetenheten kring varför vi ska jobba med ASF. Från regionens sida ser jag detta som ett verktyg för att driva samhällsutveckling där människor kan påverka. De kortsiktiga perspektiven kring sysselsättning under en begränsad period måste ersättas av Från det offentligas sida kan det vara viktigt att sälla bland idéer och initiativ genom att titta på den affärsmässiga hållbarheten.

Viktig fråga att lyfta: hur kan vi föra över ASF:s kompetens att tillvarata resurser till övriga näringslivet?

Grupp 5

ASF skapar en mer inkluderande arbetsmarknad.

Behovsförståelse på individnivå viktigt och att målgruppen själv får inflytande i verksamheten. Att äga sin kontext är avgörande.

Sektorer för ASF att växa inom: jordbrukssektorn, tjänster i hemmet.

För att skapa bättre förutsättningar för ASF så krävs engagemang för frågorna från det offentliga och näringslivets sida, ekonomiska plattformar och en förändring i retoriken genom att skapa en positiv diskurs kring människan och samhället istället för att tala i termer av systemkollaps. Mångfald som en tillgång och som konkurrensfördel.

Ur ett större perspektiv kanske ASF kan vara en lösning för de höga krav och den höga arbetsbelastning som råder i arbetslivet i allmänhet och ASF kan erbjuda tjänster som underlättar för människor i vardagslivet.

Den kapitalistiska loop: i alla sammanhang talar vi om konkurrens men inte i det monetära systemet. Det kapitalistiska systemet bränner ut folk.

Fler människor bör uppmuntras att starta sociala företag. Viktigt med uppmuntran och fungerande stöd att starta eget även bland långtidsarbetslösa och nyanlända. Stor potential i småföretag. Balans att tala om svårigheter i egenföretagande och uppmuntran.

Viktigt att kunna mäta effekten av nya verksamheter.

Viktigt att skapa ekonomisk infrastruktur som främjar ASF.

Grupp 1

Erfarenheter från 2002. "Vägen ut" – att möta msk som suttit i fängelse. Hur bryta tidigare mönster, erbjuda stöd för att komma ur försörjningsstöd och ett riktigt arbete etc. Socialt företag vars målsättning är att verksamheten ska gå med vinst. Idag har "Vägen ut" 120 anställda, fördelade på 12 arbetsintegrerade sociala företag och ett huvudbolag/konsortium. Företag som driver hotell, B&B, restauranger etc. Till viss del är verksamheten jämförbar med Macken i Växjö. Konsortiet servar de andra företagen, med ex administration, jurister, ekonomi etc.

Erfarenheter från "Vägen ut" i Göteborg visar att det arb.integ sociala företagandet är en fantastisk metod. Skapar en möjlighet att bedriva riktig verksamhet, som ska ge vinst. Det är inte på låtsas – det märks om någon inte kommer till jobbet. Det skapar drivkraft, motivation och vilja. Stöttar personer, som får möjlighet att växa i sin egen takt, efter egen förmåga. Mycket viktig verksamhet för människor som har ett entreprenöriellt intresse, men som inte tidigare haft de rätta förutsättningarna för att utveckla dessa förmågor.

Erfarenheter från Lund. Sitter med i tre utvecklingsgrupper för att möjliggöra/komma igång med arb.integ socialt företagande. Det offentliga har en viktig roll i att stödja och få igång sociala företag.

"Vägen ut" samarbetar mycket med FK, AF, Kriminalvården, GBG stad. Verksamheten är en möjliggörare för människor som har svårt att varaktigt etablera sig på arbetsmarknaden. Myndigheterna köper platser för msk som behöver arbetsträna. Deltagarna har ex

försörjningsstöd, men behöver arbetstränas. Målet är att få ett ordinarie arbete eller en anställning. AF gick in med lönestöd. Ur gruppen kunde människor växa och så småningom bli intressant på den ordinarie arbetsmarknaden. Eller att personerna får utveckla egen affärsverksamhet.

Alla kan göra något i en trädgård, eller ett kök. Det viktiga med verksamheterna är att de anpassas efter individen, inte tvärt om. En plats där målet med företagandet är att individen ska växa. Beskrivningen av ett arbetsintegrerade sociala företag. Människor får en möjlighet att utifrån egen förmåga närma sig arbetsmarknaden. Egen erfarenhet är en egen och unik kompetens som du kan använda. CV kan alltid fyllas på – skapar egenmakt.

Fråga:

Det saknas så mkt kunskap hos off myndigheter om hur man kan stödja tillkomst av sociala företag. Blir ett sätt att hjälpa arbetsmarknaden. Men hur ska myndigheterna stötta? Ett sätt att stötta msk att få växa med tid.

Grupp 2

Vilken socialtjänst går med vinst? Sociala företag har alltid en relation till det offentliga. Man ska utgå från behovet och vem som ska göra det bäst. Men vinsten är viktig för att gå ihop och gå runt. Vinsten är en effekt av en fungerande organisation. Det är ett långsiktigt mål. Vad är en vinst? Vad är en återinvestering?

Möjlighet till återinvestering är viktigare än vinst. Minimera medfinansering och beroende. Vinsten ska återinvesteras i deltagarna. EN mkt vikt aspekt är att deltagarna bär och stöttar varandra. Beroendet av varandra blir bra. Vinst talar man inte om.

Måste tänka helt nytt. Gäller metodik, retorik etc. Hur ska vi räkna och redovisa? Vilka kostnader uteblir. Finns samhälleliga vinster som inte kan räknas på. Affärstänket utgår från ett positivistiskt perspektiv. Inom arb.integ sociala företag är det kvalitativa metoder som är centralt. Viktar upp det kvalitativa jämte kvantitativa mått. Hur värderas detta? Hur ska man värdera uteblivna hälso- och sjukvårdskostnader?

Måste ha olika metoder. "Gertrud" fokuserar på kvinnor som startar egna företag. Vänder sig till kvinnor som i genomsnitt har varit utanför arbetsmarknaden i 8 år. Men de måste gå med någon form av lön. Om man är så långt från arbetsmarknaden tar det 12 månader att komma igång och ytterligare 6 mån stöd. Det innebär behov av olika stödformer. Vi måste definiera vad som menas med sociala företag. Ex arbetsintegrerade socialt företag.

Hur tolkar vi orden. Begreppet "vinst" är i sammanhanget oklart. Viktigt att diskutera och få inblickar i vad orden står för. Speciellt när vi talar om att finna och skapa en mångfald av aktiviteter.

Viktig insats för att främja utvecklingen: Var aldrig tacksam. Som ett arb.integ socialt företag får man inte sälja sig själv billigt. Om möjligheten är individuell anpassning så är det ett mkt stort ansvar. Viktigt att inte bli en arbetsförmedlare eller behandlande terapeut.

Arbetsintegrerade sociala företag är en aktör som kan avlasta socialtjänsten. Men kommunen ställer för höga krav på den här typen av verksamheter, ex att de ska gå med vinst inom ca 18 månader. Finns en sådan allmän tanke från flera off aktörer. Men förutsättningarna är helt annorlunda för ett arb.intg socialt företag. Och en eventuell vinst har som målsättning att återinvesteras, ex i nyanställningar.

Grupp 3:

Samhall. Är ett problem för arb.integ socialt företagande. Samhall är ett statligt bolag. Mycket stort företag. Vad gör de och varför kan det inte snarare bli en tydligare möjlighet på kommunal eller regional nivå. Lokala kooperativ. Kommuner borde kunna göra mer som samhall. Eller lägg ner och få lokal förankring.

Samhall lever inte upp de demokratiska aspekterna kring arbetsintegrerade sociala företag. Samhall är en konkurrerande part.

Vad är den offentliga verksamhetens ansvar för att underlätta start av sociala företag?

Många menar att företaget måste ha en "trygg hamn", genom ett tydligt stöd från off.sektor. Kanske en bra modell. Huvudmannskapet kan vara fristående juridiskt. EN modell att titta på. Hur effektiva är arb.integ sociala företag på att möjliggöra för deltagare att komma vidare till den ordinarie arbetsmarknaden? För det bör vara målet, eller? Vad ser man statistiskt? Det är ofta samma personer som har svårt att komma ut på arbetsmarknaden? Hur effektiva är de? Är

de effektiva så är det definitivt något för arbetsförmedlingen att utveckla/stödja/möjliggöra i högre utsträckning.

Hur ser det ut i andra delar av Europa? Den kooperativa ekonomin måste inte sällan bära företagen. Och då kanske den sociala välfärdssektorn är mindre utvecklad

Fler sociala företag som står på kooperativ grund.

Måste se till att ordna ett snillrikt system så att offentliga medel inte skapar inlåsnings effekter.

Kommer människor ut på ordinarie arbetsmarknaden? Viktigt att se till att msk inte snurrar runt i systemet. Skolpengen är ett sådant exempel. Det finns ingen drivkraft att hålla unga kvar i skolsystemet eftersom varje elev bär sin egen skolpeng.

Grupp 4:

Samhall inte ett socialt integrerande företag. Det är mer en slutstation.

Ett AB SVB inte definieras som socialt företag enligt sofisams lista. Finns det företag som kan ha ett medinflytande trots att det är ett AB. Vi exkluderar AB SVB bolag. Dissensus – motsats till konsensus. Om vi inte vet vad som är de bästa lösningarna, så är dissensus ett bra exempel. Det händer massa saknar i samhället som visar att systemet inte riktigt hanterar utmaningarna. Det behövs en tydlig politisk viljeinriktning om att vilka vägar vi ska gå kring arbetsintegrerade sociala företag.

Sofisam är ett bra instrument för att möjliggöra för långtidsarbetslösa att komma in på arbetsmarknaden. Erbjuder samhörighet.

Systemet är gjort för ekonomiska föreningar och ideella föreningar. Inte för AB eller andra organisationsformer. Visa på konkreta exempel på hur man konstruktivt kan skapa möjliga samarbeten i omöjliga situationer. På grund av att systemet är felbyggt.

Entreprenörer är inte enkla människor. Äkta entreprenörer försvinner redan på gymnasiet. Hur ska man få dem att engagera sig i sociala företag. Creating Shared Values.